

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Peccatis Et Gratia, Fide, Spe, Et Charitate

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Punctum Difficultatis 3. Solvuntur Objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82969](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82969)

Visio Beatifica ut supponitur: nam notitia, quæ non beatificativum seu Creaturam, ac beatificum, attingit, non est beatificativa.

QUÆRES Tertiò. *An actus fidei naturalis, cum actu fidei infusæ, sit æqualis certitudinis?*

ASSERO Primò. *Illum actum fidei Naturalis non habiturum æqualem certitudinem entitativam, & ratione principii desumibilem.*

RATIO. Quia certitudo entitativa, desumitur à principio essentialiter determinato non nisi ad actus certos; assensus autem ille, non oriretur à tali principio: quia oriretur ab intellectu, qui non essentialiter determinatus, non nisi ad assensus certos, quam determinationem dicit principium actus fidei infusæ.

ASSERO Secundò. *Illos duos actus, habituros æqualem certitudinem objectivam.*

RATIO, quia assensus ille uterque, eandem Auctoritatem Divinam respiceret tanquam motivum: à motivo desumitur certitudo objectiva.

ASSERO Tertiò. *Assensum illum Naturalem, comparatè ad alios assensus naturales, fore certiores.*

RATIO, quia & assensus fidei infusæ, comparatè ad alios actus naturales, est certior. Ergò & dictus actus erit certior: quia ex una parte eidem motivo innituntur; ex altera parte nos qui differentias actus naturales & supernaturales non percipimus, ab utrolibet æquè certificamur.

DICES Primò cum Lugone. *Illum actum esse quidem magis firmum, propter maiorem adhesionem ad objectum, quam ad objecta ficta, non tamen esse æquè certum, quia non habet æqualem repugnantiam intrinsecam cum falsitate, quam repugnantiam habet actus fidei infusæ.*

RESPONDETUR. Si per repugnantiam intrinsecam intelligatur repugnantia ratione Entitatis, Ordinis principii, in hoc sensu non habet æqualem certitudinem assensus ille fidei naturalis, cum assensu fidei infusæ: si autem per repugnantiam intrinsecam cum falsitate, intelligatur, quasi objectiva & ratione motivi desumibilis certitudo, hæc erit æqualis; quamvis concedi possit, quòd pluribus titulis non possit esse falsus assensus fidei Divinæ, quamvis uterque non possit esse falsus; supposito quòd eidem revelationi innituntur. Ad eum planè modum, quo pluribus titulis repugnat homini esse Chymæram quàm lapidi, eo quòd lapis non nisi esse participet, quòd repugnat Chymære; homo autem, & esse, & vivere, & sentire, & ratiocinari; quorum singula, sunt exclusiva Chymære. Nilominus nec lapis nec homo, potest esse Chymæra.

DICES. Secundò cum Ripalda disp. II. num. 55. *ut assensus ille naturalis sit intrinsecè verus, non sufficit moveri ex Auctoritate infallibili*

Dei, sed etiam connecti in individuo, cum testimonio ipsius re ipsa existente. Ergò.

RESPONDETUR. Ut assensus ille, etiam ex parte principii sit infallibilis, nõ sufficere ut moveatur Auctoritate infallibili, secus ut sit certissimus non nisi ex parte objecti; ad quòd sufficit certissimo motivo moveri, & illud re ipsa, testari Deum.

DICES Tertiò cum eodem. *Reliqui assensus naturales obscuri, ut opinativi & probabiles, non sunt certissimi. Ergò neque hi.*

RESPONDETUR. Disparitatem esse: quia priores illi non respiciunt objectum certissimum, secus actus fidei Naturalis innitens Divinæ revelationi: idque motivum suum penetrando, illi, que firmissimè adhaerendo.

DICES Quartò cum eodem. *Assensus Naturalis non potest connecti cum objecto supernaturali: connecteretur autem cum objecto supernaturali, si esset cum testimonio Dei supernaturali intrinsecè connexus.*

RESPONDETUR. Negando illum actum esse intrinsecè à parte principii connexum, cum vera non nisi revelatione. Deinde assensus Naturalis non potest connecti cum objecto connexione supernaturali proportionis, potest tamen connecti connexione mobilis & moti, potest enim actus Naturalis moveri motivo supernaturali, & ipsa veritate prima.

DICES Quintò cum eodem. *Dictus assensus non est dignus, etiam pari adhesionem firma voluntaria intellectus, quæ assensus scientificus dignus est: quia is assensus re ipsa non est intrinsecè cum objecto connexus, sicut est scientificus.*

RESPONDETUR. Assensum scientificum majori entitativæ certitudine certum esse, præ fide naturali: hoc ipso enim non esset assensus scientificus, si non neceretur cum objecto: actus tamen fidei naturalis, ex suppositione factæ revelationis, habet maiorem objectivam certitudinem.

Punctum Difficultatis 3.

Solvuntur Objectiones.

OBJICIT Primò Lugo. *Si detur aliqua cognitio evidens evidentiæ Metaphysicæ, ad eò convincens, ut non sinat intellectum dubitare vel non assentiri; certè tunc fideles, credentes super omnia, fidei objectum, non habent animi firmum adhaerendi rebus creditis, etiam contra id quòd rali notitiâ cognoscunt.*

RESPONDETUR. Quòd fideles non habent humanum absolutum: quia posita suppositione impossibili, non proditur in actum absolutum: habent tamen actum firmum conditionatum; actusque ille non potest quidem prudenter, imperari tanquam absolute faciendus à voluntate: quia absolute faciendus non cadit sub objectum

prudenciæ supernaturalis, cadit tamen sub conditione faciendus.

ADDO. Quod ille Actus non sit futurus fidei, neque enim de hoc ulla exstat revelatio, quod credendum sit etiam contra evidentiam Metaphysicam, Deusque in sua revelatione possibilia involvit, nec attendit de facto ad ea revelanda, quorum impossibilitas vel possibilitas, ex nostris conceptibus pender. Quod si ille actus non est actus fidei, non est necesse ut illum antecedit evidentia motivorum credibilitatis; quæ certè haberi non potest contra evidentiam Metaphysicam; elicietur ergo ille actus non nisi ab intellectu, si fuerit necesse cum auxilio supernaturali, ponderante ipso intellectu dignitatem motivi fidei, & attollente, ultra dignitates aliorum motivorum.

OBJICITUR. Secundò A pari.

PRIMA Paritas est. Fideles non præferunt fidem iis, quæ per Visionem Beatificam intuentur. Ergo neque præferent, evidentibus Metaphysicè.

RESPONDETUR. Disparitatem esse: quia in casu Antecedentis, utroque est eadem dignitas motivi, quæ non habetur in casu consequentis.

SECUNDA Paritas est. Una veritas non est major aliâ. Ergo neque una certitudo major aliâ.

RESPONDETUR. Disparitatem esse: quia majoritas veritatis non habetur, unde attollatur, stat enim in præcisa conformitate cum objecto, seu ejus attingentia. Habetur autem, unde defumatur majoritas certitudinis ex digniore motivo. Quanquam non pauci negant Antecedens.

TERTIA Paritas est. Unum impossibile non est magis impossibile aliò. Ergo nec una certitudo certior aliâ.

RESPONDETUR. Antecedens non convincit. Disparitas etiam dari potest: quia impossibile est quid negativum, in Negativis autem, non datur præcisè intentio, nisi ut ita dicam ratione aliùs, ratione formæ oppositæ. Jam autem certitudo, est quid positivum, unde potiore jure, majoritatis capax.

OBJICITUR. Tertiò à Lugone. Quamvis justus diligat DEUM per charitatem super omnia absolutè, non est tamen promptus ad habendum odium Dei, vel mentendum, si per impossibile id Deo placeret, ille enim casus est chymæricus, & non comprehenditur sub universalitate dilectionis Dei super omnia. Sic etiam chymæricum est, proponi per fidem id, cujus oppositum est evidens Metaphysicè.

RESPONDETUR. Disparitatem esse: quia suppositio Antecedentis circa illud odium, non tantum est impossibilis, sed etiam tollens seipsam: vellent enim Deum amare super omnia, ut supponitur, & non amare super omnia, odien-

do: Si autem est tollens seipsam, non potest esse objectum prudentiæ supernaturalis. Jam autem in casu Consequentis, est quidem suppositio impossibilis, non tamen tollens seipsam, adeoque fundans prudens dictamen, de præferendo. Metaphysicæ, motivo fidei. Quamvis autem talis actus non exigatur à fidelibus, parum refert, quia multi sunt actus laudabiles, qui non exiguntur.

OBJICITUR Quartò. Id magis est certum, de quo ne dubitare quidem quamvis per actum indeliberatum quisquam potest. Jam autem de rebus fidei, saltem indeliberatè dubitari potest.

RESPONDETUR ex S. Thoma quæst. 4. art. 8. Dicendum, inquit quod illa dubitatio, non est ex parte actus fidei, sed quoad nos, in quantum non plenè assequimur per intellectum, quæ sunt fidei. Quod ipsum exponitur. Duplex dubitatio intervenire potest. Prima quæ sit fundata in objecto & ex meritis objecti. Secunda fundata non nisi in capacitate & defectuositate subjecti. Dubitatio orta ob merita objecti, arguit in objecto defectum certitudinis, non arguit orta ex subjecto: quia hæc, potest etiam circa certissima, principare dubitationem, ex non intellectis verbi gratiâ terminis. Quia verò dubitatio in fide, oritur non nisi ex parte subjecti, & non secundum merita objecti, non enim meretur DEUS ut dubitet de ejus dictis, sit ut hæc dubitatio, nullo modò noceat certitudini fidei: oritur enim ex excellentia objecti, quod est Veritas prima, ad quam defectuositas nostra, in illa ipsa noscenda, non accedit.

INSTABIS. Certitudo quæ non meretur assensum, nisi ex imperio voluntatis, non est tanta, ac certitudo, quæ est ex exigentia præcisa objecti; & tamen assensus fidei, oritur non nisi ex imperio voluntatis: assensus Metaphysicus, ex exigentia objecti.

RESPONDETUR. Quando præbetur assensus non nisi ex imperio voluntatis, ita exigentibus meritis motivi, non erit illa tanta certitudo, ac quæ habetur sine tali imperio. Ceterum si hoc imperium interveniat propter defectuositatem subjecti, non potentis pervadere ad motivum in seipso spectandum, poterit illa certitudo esse major, si cætera sint paria: hoc autem est in fide.

OBJICITUR Quintò. Assensus fidei non est certissimus: quia dantur assensus qui non sunt certissimi intra fidem, quod ipsum probatur, quia assensus qui exhibetur objecto revelato propter primam veritatem, non est æquè certus, atque assensus, qui exhibetur ipsimet veritati primæ: quia veritas prima, habet se per modum principii: assensus autem Principiorum, certior est assensu Conclusionum; quod fundatur in illo Aristotelico principio: propter quod unum quodque tale, & ipsum magis.

(1) 3

R. L.

RESPONDETUR. Principia assensuum naturalium, certiora esse Conclusionibus secus Principia assensuum supernaturalium. *Ratio* quia in assensibus naturalibus alia est ratio assentiendi principiis, alia Conclusionibus; ratio assentiendi principiis naturalibus, est ipsorum evidentia in illismet ipsis inclusa. Jam autem ratio assentiendi Conclusionibus, est alia, nempe, connexio quæ talis, cum illo principio. Unde etiam in Logicis dicitur, quod assensus principiorum sit assensus secundæ operationis; assensus autem Conclusionis, sit assensus tertiæ operationis, qui assensus, etiam motivis, inter se distinguuntur. E contra in assensu fidei ratio assentiendi principio eadem est quæ ratio assentiendi objecto revelato: quia huic principio, quidquid Deus dixit credendum est quia dixit; assentior, propter Ly DEUS dixit. Rursus assentior Incarnationi, quæ est objectum fidei & subjectum Conclusionis fidelis, propter idem principium, quia DEUS dixit. Quod si utrobique propter eandem rationem assentiendi assentior, & idem assumo, pro motivo assentiendi principio, ac pro motivo assentiendi objecto, fit ut in rationibus assentiendi non sit distinctio, adeoque differentia nulla, in ratione formali. Quod si utrobique est eadem ratio formalis assentiendi: fit ut uterque assensus, sit æquæ certus.

Ut autem salvetur quomodo hoc quidem verè sit principium, & hoc verè non principium, quamvis utrobique sit eadem ratio assentiendi; hoc inde petendum: quia scilicet de ratione principii est, assentiri illi non propter aliud. Jam autem ipsi Ly DEUS dixit, assentimur propter ipsummet Ly DEUS dixit. Jam autem assensus qui exhibetur huic verbi gratiæ objecto, datur Trinitas, exhibetur propter aliud, nempe propter: quia DEUS dixit. Casu verò quo assentimur, DEUM esse verbi gratiæ, quamvis veritas prima, quæ est motivum assensus, sit idem cum esse Dei; assentimur tamen illi esse Dei propter aliud: quia non attenditur hic ad identitatem realem objecti & motivi; sed ad hoc, an ipsi termini quæ tales, sint sibi ratio assentiendi. Illud principium: Propter quod unumquodque tale, & ipsum magis, debet accipi cum moderatione; aliàs ipsa albedo magis disgregaret visum, quàm paries albus. In hoc sensu ergò solum procedit, quod rationi formali propter illammet ipsam & immediatè, competat illud prædicatum, de quo agitur, sicut immediatè propter ipsummet DEUS dixit, assentimur ipsi DEUS dixit; quod autem sit Incarnatus, non assentimur immediatè propter Incarnationem, sed quia DEUS dixit.

INSTABIS Primò. Etiam inter articulos fidei intervenit præsuppositio unius ante alium, & sic creditio, quod DEUS creaverit mundum præsupponit, quod sit DEUS. Ergò falsò assen-

mitur, non credi objecta, propter connexionem: Si autem credentur propter connexionem, non æquè omnia creduntur, ut antedictum.

RESPONDETUR. Inter articulos fidei dati connexionem quoad esse, sed non præcisè quoad moveri, motu debito fidei; nec pro ratione, quod creaverit, assumetur, quod sit, sed quod dixerit.

INSTABIS Secundò. Assensus exhibitus evidentie motivorum credibilitatis non est assensus certissimus. Ergoneque assensus exhibitus objecto fidei, erit assensus certissimus, quia hic posterior pender à priori.

RESPONDETUR. Assensum fidei pendere ab assensu motivorum præsuppositivè; non autem tanquam à ratione formali; hinc licet ipsa motiva credibilitatis non fundent assensum certissimum, modò illum fundet veritas prima, fiet adhuc assensus certissimus, ex suppositione motivi certissimi, & accedet imperio voluntatis, proportionatum motivo assensum imperantis. Sicut approximatio præsupposita ante ignotionem, quamvis non habeat vim ignendi, sufficit, quod illa reperiatur, in ipsomet igne tanquam causa: ita etiam, licet motiva credibilitatis non mereantur assensum certissimum, sufficit quod illum mereatur veritas prima.

INSTABIS Tertiò. Ponamus Ethnicum Philosophum converti, in quo præsupponebatur ante, demonstratio, de existentia Dei: idem fidelis factus, credit eandem existentiam, nec potest magis assentiri assensu fidei, quod DEUS existat, quàm assensus fuerit per suam demonstrationem; non enim potest credere plùs Dei existere, quàm Dei existentiam, cum sit idem objectum. Ergò vel fides non est assensus certissimus, vel non est certior, quàm sit demonstratio Metaphysica.

RESPONDETUR. Tam demonstratio, quàm assensus fidei, spectari potest vel secundum objectum cui conjungitur assentiendi, vel secundum rationem assentiendi: priori illi non convenit majus & minus, quia objectum, seipso certius esse non potest: si autem spectetur secundum rationem assentiendi, hæc potest esse magis & minus certa, quin idem sit seipso certius poteritque esse certior fides ratione motivi, præ illa demonstratione.

OBJICITUR Sextò. Potest voluntas imperare assensum objecti non revelati, æque firmum, ac revelati, ut patet in Hæreticis. Ergò fides, non est assensus certissimus.

RESPONDETUR. Non fore illum assensum æquæ certum ex parte objecti & motivi, de quo, hic quaeritur.

OBJICITUR ex Ripalda disp. II. num. 40. Ideò fides est certissima per nos, quia magis repugnat DEO fallere, quàm humanæ scientiæ, idque

R. P.
THE MLOL
ZIANOWSKI
Tom de Z
D. VI

idque ob dignitatem excellentioris motivi; sed hoc non convincit: quia licet Deo repugnet magis fallere quam scientiæ falli, potest esse par, scientiæ ac fidei, repugnantia falsitatis: quia etiam magis repugnat Deo fallere quam fidei falli, quod ipsum probatur: quia fides potest falli, quamvis DEUS non fallat: quia potest concipi fides, quod assentiatur revelationi verè non existenti, quin DEUS re ipsa fallat: quia DEUS nihil testans seu revelans, fallere non potest.

RESPONDETUR. Negando posse concipi fidem assentiri revelationi non existenti, & tamen ex objecto, (de quo hic quæritur) moveri veritate primâ. Equè autem DEUS & fides ratione objecti & motivi falli non potest: quia utrobique eadem reperitur veritas prima.

DIFFICULTAS II.

An fides moveri possit revelatione falsâ?

Sensus tituli est. An DEUS possit falsum revelare? seu aliter, quam se res habeat: de quo consule Valentiam hic disp. 1. quæst. 1. punct. 3. Koninck disp. 10. dub. 1. Lugo disp. 4. sect. 2. Pontium disp. 21. quæst. 4. Amicum disp. 2. sect. 8. & alios.

Punctum Difficultatis 1.

Potestne DEUS de absoluta potentia mentiri?

UT decidatur, an possit DEUS revelare falsum, quærendum erit universaliter, an possit mentiri?

DICENDUM est. Deum de absoluta potentia, non posse mentiri consequenter nec falsum revelare: atque adeo nec fidem moveri à revelatione falsa. Est conclusio non tantum contra Armenos, & Priscilianistas, qui censent DEUM interdum mentitum fuisse, sed etiam contra Holcor, Gabrielem & quosdam alios, qui Catholici cum sint, docent nihilominus, de potentia absoluta, DEUM mentiri posse, quamvis non de ordinaria. Idem sub aliis terminis: Nempe posse esse revelationem non veram, docuit Cardinalis Petrus de Aliaco, Adamus, Almainus, omnes apud Ripaldam de Ente supernaturali disp. 51.

PROBATUR Primò. Autoritate ad Hæbr. 6. cum dixisset Apostolus Deum suæ pollicitationi addidisse juramentum, subdit: ut per duas inquit res immobiles, quibus impossibile est mentiri Deum, firmissimum solatium haberemus; & tamen per oppositos possibile est mentiri DEUM: & sicut non dicimus, impossibile est DEUM de negare concursum ad peccandum, quamvis de potentia ordinaria, illum negare non possit, sic

nec dixisset Apostolus impossibile est DEUM mentiri, si de absoluta potentia mentiri posset. Et alio loco: *Fidelis inquit permanet, negare se ipsum non potest.* Ex quo sic urgetur. Impossibile est quemquam negare se esse, Ergò impossibile est, & DEUM mentiri: nam si mentiretur, per Apostolum, negaret se ipsum. Similia habet Dionys. c. 8. de Divinis Nominibus. Ambrosius c. 6. epist. 36. ad Chromat. *Nunquid inquit non mentitur Deus? Sed non mentitur, quia impossibile est mentiri Deum.* Similia habet Aug. lib. 2. de civit. c. 5. & lib. 2. de Symb. ad Catech. c. 1.

PROBATUR Secundò. Rationibus Auctorum. Tum quia ut ait Amicus, DEUS peccare non potest. Ergo nec mentiri: peccaret enim si mentiretur. Tum quia ut ait Valentia, Contradictionem implicat ut is mentiri possit, qui habet summam & infinitam auctoritatem ad persuadendum aliis, id esse verum, quod ipse dicit: talis enim auctoritas debet excludere omnem formidinem in credendo, non excluderet autem, si mentiri DEUS posset. Tum quia ut ait Lugo mendacium est intrinsecè malum, & ex iis quæ ideo sunt prohibita quia mala: quod supponit S. Thomas hic quæst. 110. art. 3. Ergo à Deo committi non potest.

PROBATUR Terriò. Si Deus posset mentiri etiam de potentia absoluta; & esset Deus ut supponitur, & non esset: quia non esset infinitæ perfectionis: major enim est perfectio, non posse etiam de absoluta potentia mentiri: sicut major est sanctitas, non posse etiam de potentia absoluta peccare. Jam autem si Deus non esset infinitæ perfectionis non esset Deus: nomine enim Dei, venit ens infinitæ perfectionis. Idem sic ulterius proponitur. Implicat contradictionem veritatem esse mendacium. Ergò & veritatem primam mentiri. Ergo & Deum. Antecedens probatur, Quia & esset illa veritas ut supponitur, & non esset: quia mendacium esset; & sicut implicat hominem esse chymaram; ita implicat veritatem esse mendacium, cum utrumque definitionibus differat. Secunda illatio probatur. Tum quia par est ratio hujus, ac prioris illationis. Tum quia mendacium illud factum à Deo, esset actus Dei; si esset actus Dei; esset ipsemet Deus, quod est absurdum; & sicut veritas ut sic, non potest esse mendacium; ita nec veritas prima, potest esse mendacium; quod ipsum in hoc fundatur: quia de cujus ratione communi, est non posse esse tale, ejus nec ratio particularis potest esse talis. Et sic si implicat, hominem esse bovem, implicabit etiam Petrum esse bovem: prædicata enim sua essentialia ratio communis, defert ad particulare. Hinc si veritas ut sic, non potest esse mendacium, nec veritas prima poterit esse. *Neque valet si dicas:* Ratio communis animalis non potest esse rationale, & tamen homo qui est parti-